Větná stavba v němčině

Poznámka: Každá německá věta vychází z přímého slovosledu, proto je přímý slovosled nejdůležitější, slouží totiž jako odrazový můstek pro tvoření dalších typů vět.

A) Hlavní věta oznamovací

1. přímý slovosled

Karl	**muss**	morgen	zur Messe	fahren.
Karel	**musí**	zítra	na veletrh	jet.
Podmět	**určité sloveso**	zbytek věty		

2. nepřímý slovosled

Vycházíme z přímého slovosledu. Pokud se nám nehodí mít podmět na prvním místě, uvolní podmět pozici 1 jinému větnému členu a sám se přesune za určité sloveso. Podmět přistupuje ke slovesu zprava (tj. nutné 2 operace)

Morgen	**muss**	Karl	zur Messe	fahren.
Zítra	**musí**	Karel	na veletrh	jet.
Zdůrazněný větný člen	**určité sloveso**	zbytek věty s přesunutým podmětem		

B) Hlavní věta tázací

1. Tázací věta s tázacím slovem

Warum	**muss**	Karl	zur Messe	fahren?
Proč	**musí**	Karel	na veletrh	jet?
Tázací slovo	**určité sloveso**	zbytek věty s podmětem		

2. Tázací věta bez tázacího slova

0	**Muss**	Karl	zur Messe	fahren?
0	**Musí**	Karel	na veletrh	jet?
Vynechané tázací slovo	**určité sloveso**	zbytek věty s podmětem		

3. Tázací věta vyjadřující údiv

Karl	**muss**	morgen	zur Messe	fahren?
Karel	**musí**	zítra	na veletrh	jet?
Podmět	**určité sloveso**	zbytek věty		

C) Vedlejší věta

Poznámka: Slovosled ve vedlejší větě je po přímém slovosledu nejjednodušším slovosledem, neboť se pouze přesouvá první přísudkové sloveso z pozice 2 na poslední místo ve větě.

Většina vedlejších vět platí v němčině za „rozvinutý větný člen“, řadí se tedy do slovosledu řídící věty:

Ich weiß nicht, ……..Nevím,

ob	**Karl**	**morgen**	zur Messe	fahren	**muss.**
jestli	**Karel**	**zítra**	na veletrh	jet	**musí.**
Spojka VV	**Podmět**	vnitřek věty			určité sloveso (1. přísudkové sloveso)

Ich weiß nicht,……Nevím,

ob	**Karl**	zur Messe	schon	gefahren	ist.
jestli	**Karel**	na veletrh	už	jel.	
Spojka VV	**Podmět**	vnitřek věty			určité sloveso (1. přísudkové sloveso)

Ukázka zapojení vedlejší věty do věty hlavní:

Věta vedlejší jako zdůrazněný větný člen ve větě hlavní

Obwohl Karl krank ist,	**muss**	**er**	zur Messe	fahren.
Ačkoliv je Karel nemocný,	**musí**	**on**	na veletrh	jet.
VV jakožto zdůrazněný větný člen ve VH	**Určité sloveso**	zbytek věty hlavní s podmětem		